

**SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU
OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO
W POWIECIE GRODZISKIM W 2023 ROKU**

**(obejmuje zadania realizowane w okresie przejściowym przed przyjęciem
Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2024-2030).**

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2123), rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022 (Dz. U. z 2017 r. poz. 458) oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 października 2023 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030 (Dz. U. z 2023 r. poz. 2480).

Grodzisk Mazowiecki, 26 marca 2024 r.

Autorzy opracowania:
Agnieszka Skoneczna
Inspektor w Samodzielnym Stanowisku
Promocji Zdrowia i Sportu
w Starostwie Powiatu Grodziskiego
przy współpracy
Członków Zespołu Koordynującego
Realizację Powiatowego Programu
Ochrony Zdrowia Psychicznego

I. Wprowadzenie

Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t. j.: Dz. U. z 2022 r. poz. 2123) nałożyła na organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane, obowiązek zapewnienia ochrony zdrowia psychicznego.

Wobec powyższego uchwałą Nr 314/XLIII/18 Rady Powiatu Grodziskiego z dnia 27 lutego 2018 r. przyjęto **Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2018 - 2022. Z końcem 2022 r. powyższy Program przestał obowiązywać.**

W dniu 30.11.2023 r. weszły w życie nowe przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30.10.2023 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030 (Dz. U. z 2023 r. poz. 2480), na podstawie których podjęte zostały prace w kierunku opracowania i wdrożenia w Powiecie Grodziskim w 2024 r. Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na kolejny kilkuletni okres. **Do czasu przyjęcia przez Radę Powiatu Grodziskiego nowego Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2024-2030 – począwszy od 01.01.2023 r. w Powiecie Grodziskim realizowana jest polityka przyjęta w poprzednim Programie.**

Do dnia 30.11.2023 r. zadania realizowane w ramach ochrony zdrowia psychicznego określało rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022 (Dz. U. z 2017 r. poz. 458), a po 30.11.2023 r. określa je rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023 – 2030 (Dz. U. z 2023 r. poz. 2480). Przedmiotowe zadania dotyczą w szczególności:

- 1) promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym;
- 2) zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym;
- 3) kształtowania wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości, a także przeciwdziałania ich dyskryminacji.

Wymienione wyżej zadania powinny być realizowane poprzez działania określone w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego, a uczestnikami tychże zadań mogą być również m. in.: organizacje społeczne, stowarzyszenia, fundacje, samorządy zawodowe, kościoły i inne związki wyznaniowe, grupy samopomocy pacjentów i ich rodzin, a także różnorodne podmioty, które zakresem swej działalności wpisują się w cele i zadania Programu.

Baza podmiotów z obszaru Powiatu Grodziskiego uczestniczących w prowadzeniu działań objętych Narodowym Programem Ochrony Zdrowia Psychicznego jest systematycznie aktualizowana, dzięki czemu spełnia funkcję wsparcia i opieki nad osobami z zaburzeniami psychicznymi.

W skład bazy podmiotów Powiatu Grodziskiego realizujących zadania Programu wchodzi:

1. Poradnia Zdrowia Psychicznego w Grodzisku Mazowieckim;
2. Poradnia Leczenia Uzależnień w Grodzisku Mazowieckim;

3. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Grodzisku Mazowieckim;
4. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Mazowieckim;
5. Warsztaty Terapii Zajęciowej:
  - przy Stowarzyszeniu na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „MALWA PLUS” w Grodzisku Mazowieckim (dodatkowo również „Zajęcia Klubowe w WTZ”),
  - przy Domu Rehabilitacyjno-Opiekuńczym Katolickiego Stowarzyszenia Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej w Milanówku;
6. Środowiskowy Dom Samopomocy Katolickiego Stowarzyszenia Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej w Podkowie Leśnej;
7. Domy Pomocy Społecznej:
  - DPS dla Osób Starszych w Izdebnie Kościelnym, z filią w Grodzisku Mazowieckim,
  - Dom Rehabilitacyjno-Opiekuńczy Katolickiego Stowarzyszenia Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej w Milanówku;
8. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Grodzisku Mazowieckim;
9. Ośrodki Pomocy Społecznej:
  - OPS w Grodzisku Mazowieckim,
  - Centrum Usług Społecznych (CUS) w Milanówku,
  - OPS w Podkowie Leśnej,
  - Centrum Usług Społecznych (CUS) w Żabiej Woli,
  - Gminny OPS w Baranowie,
  - Gminny OPS w Jaktorowie;
10. Powiatowy Urząd Pracy w Grodzisku Mazowieckim;
11. Zespół Szkół Specjalnych im. H. Szczerkowskiego w Grodzisku Mazowieckim z Zespołem Wczesnego Wspomagania Rozwoju i Wiodącym Ośrodkiem Koordynacyjno-Rehabilitacyjno-Opiekuńczym w Powiecie Grodziskim;
12. Inne placówki:
  - niepubliczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne,
  - gabinety terapii,
  - niepubliczne przychodnie specjalistyczne,
  - przedszkola i szkoły z oddziałami integracyjnymi,
  - stowarzyszenia i fundacje.

Na terenie Powiatu Grodziskiego funkcjonuje również szereg prywatnych gabinetów lekarzy psychiatrów i psychologów.

Powiat Grodziski nie dysponuje stacjonarnymi zakładami psychiatrycznej opieki zdrowotnej, korzysta w tym zakresie z zaplecza funkcjonującego na terenie województwa mazowieckiego, głównie w Powiecie Pruszkowskim.

II. Realizacja zadań z zakresu ochrony zdrowia psychicznego w Powiecie Grodziskim w roku 2023 (realizowanych zgodnie z ostatnio obowiązującym Programem Powiatowym).

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
<p>I. CEL STRATEGICZNY: Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb.</p>		
<p>Cel szczegółowy: 1. Upowszechnienie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej.</p>		
<p>1.</p>	<p>Opracowanie lokalnego programu zwiększenia dostępności oraz zmniejszenia nierówności w dostępie do różnych form środowiskowej psychiatrycznej opieki zdrowotnej, w tym rozwoju CZP oraz placówek psychiatrycznej opieki zdrowotnej dla dzieci i młodzieży w powiecie lub gminie.</p>	<p>Podjęmowano szereg działań ukierunkowanych na utworzenie Poradni Zdrowia Psychicznego dla dzieci i młodzieży. Ostatecznie ze względu na brak lekarzy psychiatrów dziecięcych, gotowych do podjęcia pracy w tego typu placówce, jak też w związku z trwającą w Polsce od marca 2020 r. pandemią COVID-19, realizacja przedmiotowego zadania wydłuża się w czasie. W 2019 roku, pismem z dnia 15.01.2019 r., NFZ informował Starostę Grodziskiego o planowanym przeprowadzaniu postępowań konkursowych poprzedzających zawarcie umów o realizację świadczeń opieki zdrowotnej w zakresie środowiskowej opieki psychiatrycznej i psychologicznej dla dzieci i młodzieży (na I poziomie referencyjnym). Określano wówczas przewidywany termin obowiązywania umów na dzień 01.04.2019 r. Niestety nie udało się zrealizować zadania, dotyczącego zatrudnienia psychiatry dziecięcego, ponieważ SPS Szpital Zachodni w Grodzisku Mazowieckim oraz placówki POZ, do których rozesłane zostały pisma Starosty Grodziskiego informujące o podejmowanych przez NFZ procedurach – nie przystąpiły do konkursu NFZ, z uwagi na brak możliwości spełnienia przedstawionych wymagań formalnych. W okresie od maja 2019 r. do lutego 2020 r. prowadzona była korespondencja z Dyrektorem SPS Szpitala Zachodniego w Grodzisku Mazowieckim, jak również z Dyrektorem Mazowieckiego Oddziału Wojewódzkiego NFZ, dotycząca ustalenia możliwości podjęcia przez Szpital Zachodni nowej działalności w zakresie ambulatoryjnych świadczeń dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi, jednakże w związku z rozwijającą się w Polsce od marca 2020 roku pandemią, działania w tym zakresie zostały zawieszono. Mimo pandemii, zarówno w 2020 jak i w 2021 roku Przewodniczący Zespołu Koordynującego Realizację Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego w Powiecie Grodziskim, Pan Krzysztof Markowski, starał się nawiązać kontakt z Mazowieckim Specjalistycznym Centrum Zdrowia w Pruszkowie-Tworkach – w celu ustalenia potencjalnych możliwości uzyskania wsparcia w procesie zatrudnienia psychologa dziecięcego dla Powiatu Grodziskiego lub uzgodnienia kierunku dalszych działań, jakie Powiat Grodziski zmuszony będzie podjąć dla osiągnięcia celu. Z powodu zmiany na stanowisku dyrektora Szpitala w Pruszkowie-Tworkach, jak również problemów kadrowych, z jakimi boryka się placówka – możliwość nawiązania współpracy w zakresie udzielenia wsparcia kadrowego na potrzeby Powiatu Grodziskiego była dotychczas bardzo</p>

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		<p>ograniczona i praktycznie nieosiągalna.</p> <p>W 2022 i 2023 r. kontynuowano zapoczątkowane działania w kierunku znalezienia rozwiązania, jednak nie przyniosły one konkretnych rozstrzygnięć. Mimo wygaszenia się pandemii, sytuacja na rynku pracy w zakresie świadczenia psychiatrycznej opieki zdrowotnej dla dzieci i młodzieży nie uległa poprawie, a wg statystyk – wręcz się pogorszyła.</p> <p>Od końca IV kwartału 2022 r., zadania o ww. charakterze realizuje na terenie Powiatu Grodziskiego – niepubliczna placówka o nazwie: Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży w Grodzisku Mazowieckim (tj. podmiot prywatny powstały z inicjatywy SPZOZ Tarczyńskiego Centrum Medycznego w Tarczynie, świadczący bezpłatne usługi w ramach umów z NFZ).</p> <p>Sprawa jest w toku. Dotychczasowe działania podejmowane przez Powiat Grodziski będą kontynuowane.</p> <p>Według stanu na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania brak dodatkowych danych.</p>
2.	Utworzenie CZP zgodnie z zasadami organizacyjnymi zawartymi w rozdziale 4 Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego.	<p>Ze względu na ponad dwuletni okres trwania pandemii COVID-19 oraz trudności z pozyskaniem odpowiedniej bazy i zatrudnieniem specjalistów w dziedzinie psychiatrii - zadanie to realizowane będzie w kolejnych latach.</p> <p>W latach 2021 i 2022 podejmowano rozmowy nt. realizacji projektu powołania Drugiego Centrum Zdrowia Psychicznego MSCZ (Mazowieckiego Specjalistycznego Centrum Zdrowia), którego obszar działania miał objąć teren Powiatu Grodziskiego z miastami: Grodzisk Mazowiecki i Milanówek oraz gminami: Grodzisk Mazowiecki, Baranów, Jaktorów, Żabia Wola. Siedzibę nowopowstającej placówki planowano zlokalizować w Grodzisku Mazowieckim, gdzie miały się mieścić: Punkt Zgłoszeniowo-Koordynacyjny oraz Poradnia Zdrowia Psychicznego.</p> <p>W dotychczasowym MSCZ w Pruszkowie planowano prowadzić: Izbę Przyjęć, Oddział Dzienny, a także Oddział Psychiatryczny Całodobowy, natomiast w Milanówku – otworzyć drugi Punkt Zgłoszeniowo-Koordynacyjny (na kształt Punktu powstałego w Grodzisku Mazowieckim). W tej sprawie planowano zawrzeć stosowne porozumienie pomiędzy Poradnią Zdrowia Psychicznego w Grodzisku Mazowieckim, a Specjalistycznym Centrum Zdrowia w Pruszkowie-Tworkach.</p> <p>Ostatecznie w końcu 2022 r. rozpoczęła działalność niepubliczna placówka o nazwie: Centrum Zdrowia Psychicznego II (Mazowieckie Specjalistyczne Centrum Zdrowia) w Grodzisku Mazowieckim – z Punktem Zgłoszeniowo Koordynacyjnym, Poradnią Zdrowia Psychicznego, Psychiatrycznym Zespołem Leczenia Środowiskowego.</p> <p>Według stanu na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania, Powiat Grodziski nie podpisał dotąd porozumienia o współpracy z ww. podmiotem.</p>

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
Cel szczegółowy: 2. Upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego.		
1.	Aktualizacja poszerzenia, zróżnicowania oraz unowocześnienia pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w zakresie pomocy: bytowej, mieszkaniowej, stacjonarnej, samopomocy środowiskowej.	<p>Warsztat Terapii Zajęciowej i Świetlica w Grodzisku Mazowieckim – przy Stowarzyszeniu na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „MALWA PLUS” w Grodzisku Mazowieckim.</p> <p>Na potrzeby niepełnosprawnych mieszkańców Powiatu Grodziskiego, konkretnie osób z orzeczoną znaczną i umiarkowaną stopniem niepełnosprawności, działają Warsztat Terapii Zajęciowej i Świetlica Stowarzyszenia „MALWA PLUS” w Grodzisku Mazowieckim.</p> <p>W miejscach tych realizowane są zadania w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnością intelektualną, zaburzeniami psychicznymi oraz zaburzeniami sprzężonymi – zmierzające do ogólnego rozwoju, poprawy sprawności psychofizycznej niezbędnych do prowadzenia samodzielnego i aktywnego życia na miarę indywidualnych predyspozycji tych osób. Działania mające sprzyjać temu celowi odbywają się m.in. w pracowniach przeznaczonych do terapii zajęciowej.</p> <p>Są to pracownie: rękodzielniczo-szwalnicza, ceramiczna, umiejętności społecznych, komputerowa, stolarska, plastyczna i kulinarna. Od grudnia 2022 r. ruszyły 2 nowe pracownie: gospodarstwa domowego i rehabilitacji zawodowej.</p> <p>W zajęciach uczestniczyły w 2023 r. 52 osoby (w 2021 r.: osoby , w 2022 r.: 52 osoby).</p> <p>W ramach obranego przez placówkę celu, tj. zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym – podejmowano w 2023 r. działania w takich obszarach, jak:</p> <ol style="list-style-type: none"> <u>Organizowanie zajęć warsztatowych z wykorzystaniem różnorodnych form terapii:</u><ul style="list-style-type: none"> – treningi umiejętności społecznych – trening ekonomiczny, planowanie i robienie zakupów (wspólne zakupy na potrzeby wybranych pracowni), porządkowanie i organizowanie miejsca pracy, prośenie o pomoc, radzenie sobie w instytucjach i korzystanie z ich usług (poczta, przychodnia, urząd, kawiarnia, dworzec WKD/PKP itp.), reagowanie na zaczepki i namowy, obrona swoich praw, savoir-vivre; – treningi higieniczne – kształtowanie nawyku codziennego dbania o higienę osobistą i wygląd zewnętrzny, estetykę i adekwatny do pory roku i okoliczności ubiór, zabiegi higieniczne, pielęgnacyjne, kosmetyczne, fryzjerskie; – treningi gospodarowania (kulinarny i porządkowy) – nauka samodzielnego i właściwego sposobu odżywiania i przygotowywania posiłków, gotowanie

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		<p>zup, pieczenie ciast, przyrządzanie prostych dań oraz tradycyjnych potraw na wspólną Wigilię i śniadanie Wielkanocne oraz inne spotkania okolicznościowe, nakrywanie do stołu, obsługa sprzętów kuchennych (AGD) oraz umiejętność ich zastosowania;</p> <ul style="list-style-type: none"> - treningi komputerowe – nauka korzystania z komputerów osobistych (gry, edytor tekstu, obróbka zdjęć, tworzenie plików, odtwarzanie muzyki, filmów itp.) i Internetu, obsługa kserokopiarki, laminarki, aparatu fotograficznego, niszczarki, współtworzenie strony internetowej, okolicznościowej tablicy informacyjnej oraz tworzenie facebook’a, przygotowanie do cyklicznych seansów filmowych i karaoke, prace biurowe; - zajęcia stolarskie – nauka czynności związanych z majsterkowaniem, trening gospodarczy, bezpieczne i zgodne z przeznaczeniem posługiwanie się narzędziami, wykonywanie prostych elementów z drewna oraz prostych napraw, wsparcie techniczne dla warsztatu; - arteterapia – realizacja własnej ekspresji twórczej poprzez: rysunek, malarstwo, haft, gobelin, szydełkowanie, szycie ręczne i maszynowe, decoupage, wypalanie w drewnie, tworzenie ceramiki, projektowanie i szycie strojów oraz akcesoriów, tworzenie kart świątecznych i stroików, twórczość pisarską oraz teatralną; - treningi relaksacyjne – odprężenie i rozładowanie napięcia (np. treningi autogenne), wyciszenie poprzez: słuchanie muzyki, biblioterapię (słuchowiska, korzystanie z audiobooków), filmoterapię, zabawy taneczne, spacer; - treningi zawodowe – nabywanie i doskonalenie kompetencji miękkich (m. in. samodzielności, komunikatywności, organizacji pracy własnej), nauka/doskonalenie umiejętności poprawnego odbioru informacji oraz kształtowanie umiejętności do przekształcania informacji (interpretacja, możliwości, konsekwencje, decyzje). <p>Grupa uczestników z Pracowni Umiejętności Zawodowych realizowała praktyki w 2 obiektach grodziskiego OSiR, tj.: w obiekcie zewnętrznym Stawy Walczewskiego oraz w Hali Widowiskowo-Sportowej (CAiS), a także w Bibliotece Publicznej w Mediatece.</p> <p>2. <u>Realizacja psychoedukacji w kontekście choroby, sytuacji kryzysowych oraz kształtowanie świadomych lub wyuczonych postaw wobec własnego zdrowia:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - indywidualne prace z psychologiem - monitorowanie potrzeby kontaktu z lekarzem psychiatrą lub innym

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		<p>specjalistą, edukacja uczestników dotycząca systematycznej kontroli lekarskiej i rzetelnego przekazywania istotnych dla zdrowia informacji, regularnego lub doraźnego zażywania leków; współpraca z PZP w Grodzisku Mazowieckim i Pruszkowie; wsparcie emocjonalne dla uczestników WTZ i omawianie bieżących trudności w funkcjonowaniu (zdobywanie wiedzy o sobie samym i otoczeniu), poznanie strategii radzenia sobie w sytuacjach problemowych, zmniejszenie postawy bezradności;</p> <ul style="list-style-type: none"> - prace w grupie z psychologiem – angażowanie uczestników do wspólnych działań, nauka umiejętności nawiązywania i podtrzymywania kontaktów i respektowania norm społecznych (normy grupowe, ustalanie granic), kontrola zachowania (radzenie sobie z emocjami własnymi i innych), nauka współpracy w grupie, poprawa koncentracji uwagi, praktykowanie samokontroli, zapobieganie izolacji i pomoc w przewyciężaniu lęków, rozwijanie umiejętności radzenia sobie ze stresem (praktykowanie strategii), nauka tolerancji i kompromisu w praktyce, uświadomienie zasobów własnych; - prace z fizjoterapeutą (grupowa) - mobilizowanie do systematycznej aktywności fizycznej i korzystania w pełni z wyposażenia pracowni (wiosła, rowerki, piłki, drążki, drabinki itp.) oraz regularnych i ukierunkowanych ćwiczeń, udział w wewnętrznych turniejach tenisa stołowego oraz treningach przygotowujących do wydarzeń sportowo-rekreacyjnych, kontrola mierzenia ciśnienia. <p>Ponadto w 2023 r.:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kontynuowano projekt Klubu Oczekujących na WTZ rekrutujących się z osób niepełnosprawnych, uczestniczących w ukończonych już projektach (38 osób), a wymagających rehabilitacji społeczno-zawodowej; nowe przedsięwzięcie finansowane było przez PFRON, gminy powiatu grodziskiego oraz Stowarzyszenie Malwa Plus do końca 2023 roku; 2) w końcu grudnia podjęta została decyzja o poszerzeniu WTZ o 15 uczestników (oczekujących w klubie na WTZ) i o możliwości utworzenia od 2024 roku dwóch nowych pracowni. <p>3. <u>Zwiększenie integracji społecznej osób z niepełnosprawnościami, w tym z zaburzeniami psychicznymi (cykliczne formy integrujące) – grupy mieszane WTZ. Świetlica - Klub oczekujących na WTZ:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • występ w Mediatece z przesłaniem świątecznym „Miłość i światło” (styczeń);

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		<ul style="list-style-type: none"> • zabawa karnawałowa w Mediatece z zaproszonymi gośćmi z zaprzyjaźnionych placówek (styczeń); • zabawa karnawałowa na zaproszenie WTZ Żyrardów (luty); • rozdawanie serc „Łączą nas serca” oraz zabawa walentynkowa „Miłość ci wszystko wybaczy” (luty); • obchody Tłustego Czwartku – poczęstunek (luty); • występy „Magiczne sztuczki” – występ iluzjonisty (luty); • wykonywanie ozdób świątecznych - Mediateka (marzec); • występ chóru z Błonia – śpiewający seniorzy (marzec); • zajęcia dla grupy uczestników „Spójrz w siebie” (marzec); • wspólnie przygotowane Śniadanie Wielkanocne (kwiecień); • udział w wystawie prac plastycznych uczniów ze Szkoły ZSS im. H. Szczerkowskiego – Ognisko Plastyczne (kwiecień); • udział w Warsztatach Teatralnych (kwiecień); • I odsłona Festiwalu „Tak Jak Ty” – Inauguracja i integracja w Mediatece (kwiecień); • wycieczka Stowarzyszenia Malwa Plus do Międzybrodzia Żywieckiego (4 dni - maj); • II spotkanie festiwalowe „Tak Jak Ty” – orkiestra Jaka Taka (maj); • spacer plenerowy z przewodnikiem – historia naszego miasta - Grodziska Mazowieckiego (maj); • wyjazd na spotkanie integracyjne poza placówką – ognisko (maj); • III odsłona festiwalu „Tak Jak Ty” – udział Fundacji Najśłodszy (czerwiec); • piknik w Dworcu A. Chełmońskiego w Adamowiznie (czerwiec); • spotkanie Stowarzyszenia Malwa Plus w Parku Ordona – plenerowe zdjęcia grupowe, korzystanie z siłowni zewnętrznej (sierpień); • koncert akordeonisty – pana Marcina zaprzyjaźnionego z WTZ Malwa Plus (sierpień); • wycieczka do grodziskiego ZWIK oraz miejscowej oczyszczalni – oprowadzenie przez gospodarzy przedsiębiorstwa (sierpień); • udział w zwiedzaniu wystawy „Pełnosprawni w miłości”, w Mediatece (sierpień); • wernisaż prac uczestników Stowarzyszenia Malwa Plus „Tak widzimy, tak czujemy” w galerii Dworca PKP w Grodzisku Maz. (sierpień); • udział w Senioradzie w Parku Skarbków w Grodzisku Maz. (wrzesień); • wyjazd uczestników na Festiwal Twórczości Osób Niepełnosprawnych w Brodnicy (3 dni – wrzesień); • spotkanie integracyjne z uczniami Szkoły ZSS im. H. Szczerkowskiego w Dworze Sarmata (wrzesień); • IV odsłona festiwalu „Tak Jak Ty” – udział rodziców, opiekunów i osób niepełnosprawnych w spotkaniu: „Prawa i przywileje osób z niepełnosprawnościami”;

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		<ul style="list-style-type: none"> • piknik integracyjny w Osowcu zorganizowany przez rodziców jednego z uczestników: poczęstunek w plenerze oraz spacer (wrzesień); • udział w zajęciach sportowych na kortach tenisowych w Kozerkach (wrzesień); • udział w Ogrodach Integracji – festiwalu twórczości osób niepełnosprawnych w Grodzisku Maz. (wrzesień); • finał Festiwalu „Tak Jak Ty” – impreza integracyjna dla całej miejscowej społeczności; warsztaty, pokazy, koncerty (październik); • wyjście do pizzerii z wybranymi grupami WTZ (październik); • spotkanie z podróżnikiem panem Andrzejem Paślawskim - projekcja slajdów i filmów (listopad); • wyjazd do Opery Nowej w Bydgoszczy na spektakl „Rozśpiewana Europa” (2 dni – listopad); • zabawa andrzejkowa w Malwie Plus z udziałem gości (listopad); • wyjazd do Warszawy na Galę Integracji (listopad); • wspólnie przygotowane wigilijne śniadanie - uczestnicy Klubu i WTZ oraz kadra (grudzień); • kiermasz świąteczny prac uczestników WTZ w siedzibie TUiR WARTA (grudzień); • udział w kiermaszu świątecznym w Mediatece – prace uczestników WTZ (grudzień); • kolędowanie z dziećmi w Adamowiznie (grudzień). <p>Warsztaty Terapii Zajęciowej – ŚDS w Podkowie Leśnej, DPS w Izdebnie Kościelnym.</p> <p>Środowiskowy Dom Samopomocy w Podkowie Leśnej to dzienna placówka wsparcia Katolickiego Stowarzyszenia Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej, zapewniająca w 2023 r. na zlecenie Powiatu Grodziskiego oparcie społeczne 33 osobom dorosłym z zaburzeniami psychicznymi. Integrowała i aktywnie włączała osoby z niepełnosprawnością intelektualną do życia w społeczeństwie, budowała im sieć oparcia społecznego, uczyła ich funkcjonowania w środowisku w sposób jak najbardziej samodzielny i niezależny oraz zapobiegała wykluczeniu i marginalizacji tych osób. Placówka realizowała swoje działania w 2023 r. w sposób ciągły, przez 12 miesięcy w roku, od poniedziałku do piątku, w godz. 8:00 – 16:00. Wykaz działań realizowanych na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi w 2023 r. obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zajęcia z zakresu terapii zajęciowej w ramach pracowni ceramicznej, artystycznej, komputerowej, kulinarnej (trening kulinarny, prowadzony w ramach treningu funkcjonowania w codziennym życiu) oraz stolarskiej, – treningi umiejętności społecznych i interpersonalnych, umiejętności komunikacyjnych, umiejętności samoobsługowych i zaradności życiowej, umiejętności

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		<p>spędzania czasu wolnego, umiejętności rozwiązywania problemów,</p> <ul style="list-style-type: none"> - poradnictwo psychologiczne, - zajęcia taneczne – Tańce w kręgu, - zajęcia hipoterapeutyczne w ramach współpracy z Domem Pomocy Społecznej KSN AW w Brwinowie oraz Fundacją „Koniki”, - warsztaty wyrobu naturalnych kosmetyków (we współpracy z firmą kosmetyczną Le Coeur oraz Centrum Kultury i Inicjatyw Obywatelskich w Podkowie Leśnej), - biblioterapię, - muzykoterapię, zajęcia neurologopedyczne i zajęcia edukacyjne z psem (dla osób zakwalifikowanych do programu „Za życiem”), - zajęcia prowadzone w formie indywidualnej oraz grupowej, nie tylko motywującej do wykonywania określonych zadań, ale również tworzącej poczucie przynależności (eliminacja alienacji, negatywnie wpływającej na samopoczucie uczestników oraz ich chęć pracy nad sobą), - działania rehabilitacyjne oraz terapeutyczne (wzmocniły u uczestników pewność siebie, rozwinęły ich osobowość, dały nowe umiejętności i kompetencje społeczne, podniosły poziom samodzielności i zaradności, pokazały różne formy spędzania wolnego czasu, rozwinęły zainteresowania), <p>Podopieczni brali udział w takich wydarzeniach społecznych, jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozdanie nagród w konkursie "Książd Stanisław Jurczuk - Nasz WÓDZ", - Przegląd Twórczości Osób z Niepełnosprawnościami „Dębowy Liść” w Owczarni, - wyjazd i zwiedzanie Muzeum Geologicznego Państwowego Instytutu Geologicznego w Warszawie, - I Grodziska Seniorada – międzypokoleniowy dzień integracji i aktywizacji w Grodzisku Mazowieckim, - XVI Powiatowy Przegląd Twórczości Osób Niepełnosprawnych „Ogrody Integracji” w Grodzisku Mazowieckim, - obchody Międzynarodowego Dnia Terapii Zajęciowej w Milanówku, - obchody Międzynarodowego Dnia Osób z Niepełnosprawnością w Otrębusach, - XI Specolimpiada w Brwinowie, - warsztaty dla finalistów i laureatów XI edycji konkursu plastycznego „Świat Nikiforów” w Warszawie i Pruszkowie (Muzeum Narodowe, Mazowieckie Specjalistyczne Centrum Zdrowia Psychicznego im. prof. Jana Mazurkiewicza i kawiarnia „Pożyteczna”), - spotkanie integracyjne „Tworzenie, aktywność, to radość i uśmiech” w Dworze Sarmata w Kozerkach Nowych.

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		<p>Ww. aktywności pozwoliły osobom z niepełnosprawnościami nawiązać nowe znajomości, poszerzyć swoją wiedzę i zainteresowania, a także promować placówkę. Wszystkie działania podejmowane w ŚDS były dostosowane do sytuacji uczestników, ich zmniejszonej wydolności psychicznej, obniżonej sprawności fizycznej oraz aktualnego stanu zdrowia i samopoczucia.</p> <p>W 2023 r.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – z zajęć realizowanych w ŚDS KSN AW korzystało 36 osób z niepełnosprawnością intelektualną (liczba uczestników na dzień 31.12.2023 r. wynosiła 33 osoby z niepełnosprawnościami); – dwoma posiadanymi samochodami marki Opel Vivaro (8-ośmioosobowe busy dostosowane do przewozu osób z niepełnosprawnościami) - dowożono na zajęcia łącznie 29 uczestników; <p>W celu realizacji zadań - na podstawie umów o pracę na czas nieokreślony, określony oraz na umowę zlecenie - zatrudnionych było 13 pracowników (kierownik, 5 terapeutów zajęciowych, psycholog, terapeuta/psycholog, kierowca/asystent osoby niepełnosprawnej, trener, neurologopeda, pracownik kadrowy oraz księgową). Wszyscy zatrudnieni pracownicy posiadali niezbędne wykształcenie, kwalifikacje zawodowe oraz doświadczenie w pracy z osobami z niepełnosprawnościami, systematycznie poszerzali swoją wiedzę oraz kwalifikacje poprzez udział w szkoleniach.</p> <p>ŚDS KSN AW w Podkowie Leśnej jest pozbawiony barier architektonicznych – zapewnia odpowiednią szerokość drzwi, brak progów w wejściach, sanitariaty dostosowane dla osób poruszających się o kulach i na wózku inwalidzkim. Placówka ma podjazd oraz dysponuje platformą przyschodową. Dom posiada własny środek transportu do przewozu osób z niepełnosprawnościami. Zajęcia w placówce były realizowane w pomieszczeniach wyposażonych w niezbędny sprzęt do realizacji zadań wspierająco-aktywizujących. W celu lepszego, sprawniejszego funkcjonowania oraz podnoszenia standardów placówki zakupiono niezbędne sprzęty i materiały do terapii.</p> <p>Domy Pomocy Społecznej w Izdebnie Kościelnym z filią w Grodzisku Mazowieckim (koedukacyjne).</p> <p>W 2023 r. gwarantowały miejsca 40 osobom w podeszłym wieku, z całodobową opieką, zaspakajającą niezbędne potrzeby bytowe, zdrowotne, społeczne i religijne mieszkańców, niezależnie od wieku i stanu zdrowia. Zapewniały pomoc w dostępie do leczenia specjalistycznego, dowóz do poradni specjalistycznych, zorganizowany czas wolny, zajęcia terapeutyczne, imprezy okolicznościowe i rekreacyjne.</p>

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		<p>W ramach działań w zakresie ochrony zdrowia psychicznego podjęto:</p> <ul style="list-style-type: none"> – działania profilaktyczne – organizowanie i wygłaszanie pogadanek edukacyjno-informacyjnych dla personelu i mieszkańców, uświadamiających pensjonariuszom i obsłudze mechanizm niekorzystnego wpływu na zdrowie psychiczne: niezdrowego trybu życia, stresu i używek; – działania edukacyjne – realizowane w ramach integracji międzypokoleniowej, ukierunkowane na uświadamianie dzieciom i młodzieży, że seniorzy mogą być „cool” (regularne spotkania seniorów z uczniami okolicznych szkół, przedszkoli oraz nawiązanie współpracy w ramach wolontariatu); we wrześniu 2023 r. pensjonariusze brali czynny udział w I Grodziskiej Senioradzie oraz w Powiatowym Przeglądzie Twórczości Artystycznej Osób Niepełnosprawnych „Ogrody Integracji”, prezentując program muzyczny „Z muzyką przez życie”; – działania związane z aktywizacją społeczną niepełnosprawnych osób starszych, poprzez propagowanie uczestnictwa seniorów w życiu kulturalnym, m.in.: przez ułatwienie im dostępności do instytucji kultury, promowanie aktywności fizycznej, w tym regularnego wykonywania ćwiczeń fizycznych, korzystania z siłowni plenerowych, spacerów; – działania polegające na organizacji zajęć psychoterapeutycznych, opartych głównie na rozmowach indywidualnych o charakterze wspierającym, służącym pocieszeniu, wzmocnieniu w trudnych chwilach, rozwiązaniu problematycznych sytuacji osobistych. <p>Ośrodek Pomocy Społecznej w Grodzisku Mazowieckim.</p> <p>Działania realizowane w 2023 r. we wskazanym zakresie to m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – udzielanie pomocy finansowej i niefinansowej w ramach działań OPS (ustawa o pomocy społecznej) skierowane do osób z zaburzeniami psychicznymi; – specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób chorych lub upośledzonych psychicznie – dla 22 dzieci; (w 2022 r. – 20, w 2021 r. – 21, w 2020 r. – 17); – kierowanie chorych lub upośledzonych psychicznie do domu pomocy społecznej – 3 osoby (w 2022 r. – 0, w 2021 r. – 1, w 2020 r. – 3); – indywidualne wsparcie psychologiczne 2 psychologów dla dorosłych (jeden z psychologów dyżurował 20 h/m-cznie przez cały 2023 rok i udzielił rocznie 235 konsultacji dla 78 osób; drugi psycholog pracował 44 h/m-cznie i rocznie udzielił 503 konsultacje dla 140 osób); – wsparcie 2 psychologów dziecięcych (w ramach Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego) – jeden z psychologów w roku 2023 udzielił 576 konsultacji dla 288 osób,

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		<p>natomiast drugi psycholog dziecięcy pracował 20 h/m-cznie i udzielił rocznie 240 konsultacji dla 85 osób;</p> <ul style="list-style-type: none"> - indywidualne wsparcie prawne (w ramach Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego) – 20 godzin miesięcznie (w 2022 r., 2021 r. i w 2020 r. – po 20 h/m-c); w ciągu całego 2023 r. prawnik udzielił porad 322 osobom w ciągu 240 godzin; - pomoc konsultanta ds. przeciwdziałania przemocy domowej (w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym); konsultant pracował po 20 h/m-cznie i w ciągu roku 2023 udzielił 221 konsultacji psychologicznych dla 66 osób; - pomoc psychoterapeutyczna w ramach grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej (skorzystało 168 osób podczas 241 godzin w podziale na 70 konsultacji telefonicznych i 156 godzin spotkań grupowych); - wsparcie psychoterapeutyczne w ramach grupy wsparcia dla współuzależnionych (5 godzin miesięcznie) oraz konsultacje indywidualne dla członków grupy (po 8 godzin miesięcznie; skorzystało 96 osób); - indywidualne konsultacje uzależnień – 20 godzin miesięcznie (2022 r. – 20 h/m-c, 2021 r. – 20 h/m-c, 2020 r. – 20 h/m-c); konsultant ds. uzależnień udzielił w 2023 r. w sumie 228 konsultacji dla 72 osób; - realizacja projektu „Pedagog ulicy” (przy współpracy z 2 zatrudnionymi streetworkerami, prowadzącymi w środowisku otwartym zajęcia skierowane dla młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym; pedagodzy pracowali po 48 godzin miesięcznie każdy, tj. po 576 godzin rocznie każdy); - włączenie ww. streetworkerów w prowadzenie programu wychodzenia z uzależnienia osób przebywających w obrębie grodziskiego deptaka (zadanie polegało na motywowaniu tych osób do zmiany sposobu życia i podjęcia leczenia z uzależnienia; łączna liczba osób, z którymi pracowano wyniosła ok. 150 osób); - organizacja wypoczynku letniego z programem profilaktycznym dla dzieci i młodzieży z rodzin: rozbitych, alkoholowych, niewydolnych wychowawczo, w trudnej sytuacji materialnej, z terenu Gminy Grodzisk Mazowiecki, głównie dla dzieci uczęszczających na zajęcia opiekuńczo-wychowawcze do świetlic (miejscem wypoczynku dla 84 dzieci były Łazy nad morzem); - zorganizowanie 3 cykli 30-godzinnych warsztatów dla rodziców i wychowawców pn.: „Jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły, jak mówić żeby dzieci nas słuchały” oraz 1 cyklu zajęć „Rodzeństwo bez rywalizacji” (zajęcia według rekomendacji Ośrodka Rozwoju Edukacji prowadzone były dla czterech 14-osobowych grup); - organizacja sześciu 16-godzinnych warsztatów pn. „Emocje w chorobie alkoholowej” (każdy z 6 warsztatów realizowany był w formie dwudniowych spotkań po 8 godzin; w zajęciach wzięło udział 46 osób).

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaktorowie.</p> <p>W 2023 roku realizował m. in. takie działania, jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> – organizowanie specjalistycznych usług opiekuńczych (objęto nimi 15 osób z zaburzeniami psychicznymi - dane sprawozdawcze MRPiPS-03), – zapewnienie uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej i środowiskowych domach samopomocowych, usprawniających i rozwijających umiejętności obejmujące czynności życia codziennego, poprawę kondycji psychicznej i fizycznej (współpraca z NZOZ Ośrodkami Zdrowia w Jaktorowie i Międzyborowie) - 13 uczestników. <p>GOPS w Jaktorowie kontynuował w 2023 r. politykę oraz działania na rzecz zapobiegania stygmatyzacji i dyskryminacji osób z zaburzeniami psychicznymi. Upowszechniał wiedzę nt. zdrowia psychicznego, kształtowania zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego oraz dążył do zwiększenia integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi. Działania realizował we współpracy z Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jaktorowie, NZOZ w Jaktorowie, Gminną Biblioteką Publiczną oraz Zespołem Szkolno-Przedszkolnym w Jaktorowie.</p> <p>Polegały one m. in. na:</p> <ul style="list-style-type: none"> – organizacji 1 kampanii promocyjno-informacyjnej dotyczącej profilaktyki w zakresie uzależnienia od alkoholu, – stworzeniu Grupy Samopomocowej Osób Niepełnosprawnych – obejmującej 30 osób, – organizacji spotkań promujących zdrowy styl życia i zapobieganie zaburzeniom psychicznym wśród lokalnej społeczności, – organizacji Integracyjnego Turnieju Tenisa Stołowego, z udziałem 40 osób niepełnosprawnych z terenu Jaktorowa oraz z warsztatów i DPS z powiatu grodziskiego), – organizacji wieczery wigilijnej dla podopiecznych GOPS (45 osób z niepełnosprawnością psychiczną i intelektualną, członków grupy samopomocowej). <p>W 2023 r. GOPS w Jaktorowie nie organizował cyklicznych spotkań, corocznych imprez oraz działań prowadzonych w ramach działań gminnych i powiatowych.</p> <p>Centrum Usług Społecznych (CUS) w Milanówku.</p> <p>Odnosząc się do założeń Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Grodziskiego, CUS w Milanówku skoncentrowało swoje działania w zakresie wspierania potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi w 4 obszarach: medycznym, rodzinnym, wspólnotowym i rehabilitacyjnym. W roku 2023 realizowano następujące działania:</p>

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		<ul style="list-style-type: none"> - w obszarze medycznym: wczesne rozpoznanie, edukacja o chorobie i leczeniu, opieka medyczna i socjalna, hospitalizacja, wsparcie psychologiczne; - w obszarze rehabilitacyjnym: wsparcie socjalne, edukacja, wsparcie zawodowe, opieka dzienna, opieka długoterminowa, zaspokojenie potrzeb duchowych; - w obszarze rodzinnym: kształcenie poczucia odpowiedzialności za sprawowanie opieki nad chorą osobą bliską, umacnianie spójności rodziny, wsparcie w sytuacjach kryzysowych, wsparcie finansowe; - w obszarze wspólnotowym: pełne uczestnictwo społeczne, unikanie dyskryminacji, przestrzeganie praw człowieka. <p>W ramach działań w obszarze zdrowia psychicznego, na terenie Gminy Milanówek w 2023 r. zrealizowano:</p> <ul style="list-style-type: none"> - specjalistyczne usługi opiekuńcze i psychiatryczne:<ul style="list-style-type: none"> • dla 3 osób z chorobą psychiczną (w wieku 18-30 lat – 1 os., w wieku 46-60 lat – 1 os., powyżej 60 lat – 1 os.), • dla osób niepełnosprawnych intelektualnie – nie realizowano, • dla osób z autyzmem - nie realizowano, • dla 3 osób samotnie gospodarujących, • dla osób pozostających we wspólnym gospodarstwie – nie realizowano. <p><u>Rozliczenie liczby godzin za świadczone specjalistyczne usługi opiekuńcze – przyznanych decyzją na 2023 rok:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - osoby z chorobą psychiczną: 146 godzin przyznanych (203 w 2022 r.), a 131 godzin zrealizowanych (177 w 2022 r.), - osoby niepełnosprawne intelektualnie: brak godzin przyznanych (84 w 2022 r.), brak godzin zrealizowanych (73 w 2022 r.), - osoby z autyzmem: brak godzin przyznanych i zrealizowanych (dane są identyczne od 2020 r.). <p>RAZEM: 146 godzin przyznanych (287 w 2022 r.), a 131 godzin zrealizowanych (250 w 2022 r.). W 2023 r. łączna kwota na realizację usług wynosiła 6435 zł (w 2021 r.: 13.431 zł, a w 2020 r. było to 21.297,50 zł).</p> <p>Wysokość opłat za ww. usługi zależy od dochodu osoby samotnej lub osoby w rodzinie, od tego czy i o ile zostanie przekroczone kryterium dochodowe, wynoszące 776 zł dla osoby samotnej oraz 600 zł dla osoby pozostającej w rodzinie.</p> <p>Specjalistyczne usługi opiekuńcze realizowali w 2023 r. terapeuci zatrudnieni w ramach umowy zleconej przez CUS w Milanówku. Koszt 1 godziny wynosił 45,00 zł (w 2022 r. = 37 zł).</p>

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		<p>Liczba osób korzystających z tego typu usług w porównaniu do lat ubiegłych nieco spadła. W ramach usług realizowano programy terapeutyczne usprawniające zaburzone funkcje organizmu.</p> <p>Osiągnięte efekty usług to:</p> <ul style="list-style-type: none"> – promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie nawrotom choroby psychicznej, – kształtowanie właściwych postaw społecznych wobec osób z zaburzeniami psychicznymi, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji i przeciwdziałanie ich dyskryminacji. <p>Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi to szczególnie rodzaj specjalistycznych usług opiekuńczych udzielanych osobom, które z powodu choroby psychicznej lub niepełnosprawności intelektualnej mają poważne trudności w codziennym funkcjonowaniu, a zwłaszcza z relacjach z otoczeniem, edukacji, zatrudnieniu. W roku 2024, Gmina Milanówek planuje kontynuację działań w obszarze profilaktycznym, edukacyjnym oraz opiekuńczym.</p> <p>Inne działania wspierające osoby z zaburzeniami psychicznymi realizowane przez CUS w Milanówku w 2023 r.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – stworzenie mieszkania wspomaganego dla 4 osób dorosłych ze spektrum autyzmu, średnio i słabo funkcjonujących - z kadrą merytoryczną, z prowadzonymi zajęciami terapeutyczno-treningowymi w kierunku osiągnięcia samodzielności (<i>utworzono specjalny Dom treningowy o charakterze dziennego pobytu przy ul. Wylot 6 w Milanówku; remont objął m.in. budowę przyłączy i termomodernizację; zadanie zrealizowano w ramach projektu unijnego „Rozwój usług społecznych w Gminie Milanówek. Edycja 2” – z funduszy zewnętrznych, przy współpracy z wylonioną w drodze konkursu Fundacją „Radości”</i>), – opracowanie dokumentacji dla 9 mieszkańców Milanówka, korzystających z oferty SDS i Warsztatów Terapii Zajęciowej w Podkowie Leśnej, – zapewnienie transportu (dowozów) ww. osobom przez Dom Rehabilitacyjno-Opiekuńczy KSN AW, – realizacja „Gminnego programu osłonowego w zakresie transportu osób niepełnosprawnych ze spektrum autyzmu na zajęcia integracyjne i terapeutyczne na lata 2024-2025” (realizacja od roku 2021; na realizację Programu przeznaczono w latach 2022-2023 kwotę 11 000 zł, – współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze organizacji wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi: z Fundacją „Radości” (wspierającą młodzież i pełnoletnie osoby z zaburzeniami spektrum autyzmu oraz ich rodziny - na terenie Milanówka i całego Powiatu Grodziskiego), jak również ze Stowarzyszeniem Dla

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		<p>Autyzmu (wspierającym osoby z zaburzeniami ze spektrum autyzmu i innymi niepełnosprawnościami oraz ich rodziny w sprawach z zakresu: ochrony zdrowia, edukacji, rehabilitacji zawodowej, pracy i adaptacji w społeczeństwie ludzi zdrowych).</p> <p>W 2024 r. CUS w Milanówku planuje kontynuację działań w obszarze profilaktycznym, edukacyjnym oraz opiekuńczym.</p> <p>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Mazowieckim.</p> <p>W związku z obowiązkiem realizacji zadań związanych z ochroną zdrowia psychicznego mieszkańców Powiatu, PCPR w Grodzisku Mazowieckim podjęło wiele działań uwzględnionych w harmonogramie na 2023 rok, w tym m.in.:</p> <p><u>Prowadzenie punktu wsparcia dla rodzin z zaburzeniami psychicznymi oraz porad prawnych dla rodzin</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - psychologowie, specjalista ds. przeciwdziałania przemocy domowej oraz prawnik organizowali: • spotkania indywidualne, terapeutyczne dla osób doświadczających problemów uniemożliwiających im pełnienie podstawowych ról społecznych, • spotkania dla rodzin doświadczających trudności związanych z wychowywaniem dzieci, śmiercią w rodzinie, przemocą, rozwodem lub separacją, • spotkania dorosłych i dzieci, przeżywających różnego rodzaju kłopoty i trudności w nawiązywaniu pozytywnych relacji z otoczeniem, dorastaniem w rodzinie z problemem alkoholowym (trudne dzieciństwo, przeżycia traumatyczne), • spotkania z rodzicami w zakresie podwyższenia kompetencji rodzicielskich, • konsultacje dotyczące przemocy domowej (praca z osobami doświadczającymi przemocy domowej jak i osobami stosującymi przemoc domową). <p>Ogółem z porad, terapii i wsparcia specjalistów PCPR skorzystało w 2023 roku 289 mieszkańców Powiatu Grodziskiego (w 2022 r.: 343 osoby, w 2021 r.: 657 osób, w 2020 r.: 580 osób, w 2019 r.: 789 osób),</p> <p>w tym z pomocy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - specjaliści ds. przeciwdziałania przemocy domowej – 18 osób, - specjaliści terapii uzależnień – 0 osób, w tym w obszarze przemocy domowej 0 osób (w 2022: j.w.; w 2021: j.w.; w 2020: 19, w tym 15; w 2019: 26, w tym 18), - dotyczącej porady psychologa – 216 osób,

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja															
		<p>– psychologa dla osób dorosłych – 45 osób, w tym w obszarze przemocy domowej – 4 osoby (w 2022: 113 osób; w 2021: 83 osoby, w tym w obszarze przemocy domowej 6; w 2020: 104 osoby, w tym 5; w 2019: 149 osób, w tym 3),</p> <p>– psychologa do pracy z dziećmi i ich rodzinami – 171 osób (w 2022: 195 osób, w 2021: 480 osób, w tym w obszarze przemocy domowej 11; w 2020: 394 osoby, w tym 18; w 2019: 492 osoby, w tym 25),</p> <p>– prawnika – 55 osób, w tym w obszarze przemocy domowej – 4 osoby (w 2022: 35 osób; w 2021: 94 osoby, w tym w obszarze przemocy domowej 6; w 2020: 63 osoby, w tym 4; w 2019: 122 osoby, w tym 20).</p> <p>Ponadto PCPR udzielało w 2023 r. wsparcia dla mieszkańców Powiatu poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizację warsztatów umiejętności wychowawczych dla rodziców chcących podwyższyć kompetencje rodzicielskie, • organizowanie programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową, • organizację spotkań dla rodziców zastępczych o charakterze grupy wsparcia, • organizowanie przeglądu twórczości osób niepełnosprawnych, w tym niepełnosprawnych umysłowo i psychicznie pt.: „Ogrody Integracji”. <p>Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności:</p> <p>1) rozpatrywał wnioski o wydanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – orzeczenia o niepełnosprawności (z powodu choroby psychicznej, upośledzenia umysłowego oraz całościowych zaburzeń rozwojowych), w tym: <ul style="list-style-type: none"> • dla osób, które nie ukończyły 16 roku życia, • dla osób dla osób, które ukończyły 16 rok życia, – orzeczenia o wskazaniach do ulg i uprawnień , – legitymacji osoby niepełnosprawnej, – karty parkingowej; <p>2) wydał orzeczenia o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności osobom z zaburzeniami psychicznymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – osobom po 16 roku życia <table border="1" data-bbox="683 1809 1436 2011"> <thead> <tr> <th>Symbol przyczyny niepełnosprawności</th> <th>Ilość wydanych orzeczeń – w roku 2023</th> <th>Ilość wydanych orzeczeń – w roku 2022</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>01-U</td> <td>13</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>02-P</td> <td>116</td> <td>81</td> </tr> <tr> <td>12-C</td> <td>51</td> <td>24</td> </tr> <tr> <td>RAZEM</td> <td>180</td> <td>120</td> </tr> </tbody> </table>	Symbol przyczyny niepełnosprawności	Ilość wydanych orzeczeń – w roku 2023	Ilość wydanych orzeczeń – w roku 2022	01-U	13	15	02-P	116	81	12-C	51	24	RAZEM	180	120
Symbol przyczyny niepełnosprawności	Ilość wydanych orzeczeń – w roku 2023	Ilość wydanych orzeczeń – w roku 2022															
01-U	13	15															
02-P	116	81															
12-C	51	24															
RAZEM	180	120															

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja																																																																																																																																													
		<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Symbol przyczyny niepełnosprawności</th> <th>Stopień znaczny</th> <th>Stopień umiarkowany</th> <th>Stopień lekki</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td colspan="4" style="text-align: center;">Rok 2022</td> </tr> <tr> <td>01-U</td> <td>10</td> <td>4</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>02-P</td> <td>22</td> <td>55</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>12-C</td> <td>7</td> <td>13</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>RAZEM</td> <td>39</td> <td>72</td> <td>9</td> </tr> <tr> <th rowspan="2">Symbol przyczyny niepełnosprawności</th> <th>Stopień znaczny</th> <th>Stopień umiarkowany</th> <th>Stopień lekki</th> </tr> <tr> <td colspan="4" style="text-align: center;">Rok 2023</td> </tr> <tr> <td>01-U</td> <td>8</td> <td>4</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>02-P</td> <td>36</td> <td>75</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>12-C</td> <td>12</td> <td>37</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>RAZEM</td> <td>56</td> <td>116</td> <td>8</td> </tr> </tbody> </table> <p>Ogółem orzeczenia z symbolem 01-U, 02-P, 12-C:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="3">Podział ze względu na wiek</th> <th colspan="4">Wiek</th> </tr> <tr> <th>16-25</th> <th>26-40</th> <th>41-60</th> <th>Powyżej 61</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td colspan="5" style="text-align: center;">Rok 2022</td> </tr> <tr> <td>Ogółem</td> <td>41</td> <td>25</td> <td>27</td> <td>27</td> </tr> <tr> <th rowspan="3">Podział ze względu na wiek</th> <th colspan="4">Wiek</th> </tr> <tr> <th>16-25</th> <th>26-40</th> <th>41-60</th> <th>Powyżej 61</th> </tr> <tr> <td colspan="5" style="text-align: center;">Rok 2023</td> </tr> <tr> <td>Ogółem</td> <td>72</td> <td>25</td> <td>38</td> <td>45</td> </tr> </tbody> </table> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Podział ze względu na płeć</th> <th>Rok 2022</th> <th>Rok 2023</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Kobiety</td> <td>56</td> <td>79</td> </tr> <tr> <td>Mezcyźni</td> <td>64</td> <td>101</td> </tr> </tbody> </table> <table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="3">Podział ze względu na wykształcenie</th> <th colspan="5">Wykształcenie</th> </tr> <tr> <th>mniej niż podstawowe</th> <th>podstawowe</th> <th>zasadnicze</th> <th>średnie</th> <th>wyższe</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td colspan="6" style="text-align: center;">Rok 2022</td> </tr> <tr> <td>Ogółem</td> <td>52</td> <td>28</td> <td>8</td> <td>22</td> <td>10</td> </tr> <tr> <th rowspan="3">Podział ze względu na wykształcenie</th> <th colspan="5">Wykształcenie</th> </tr> <tr> <th>mniej niż podstawowe</th> <th>podstawowe</th> <th>zasadnicze</th> <th>średnie</th> <th>wyższe</th> </tr> <tr> <td colspan="6" style="text-align: center;">Rok 2023</td> </tr> <tr> <td>Ogółem</td> <td>58</td> <td>40</td> <td>20</td> <td>44</td> <td>18</td> </tr> </tbody> </table> <p><i>Ilość osób pozostających w zatrudnieniu, na dzień wydania orzeczenia: 23 osoby.</i></p>	Symbol przyczyny niepełnosprawności	Stopień znaczny	Stopień umiarkowany	Stopień lekki	Rok 2022				01-U	10	4	1	02-P	22	55	4	12-C	7	13	4	RAZEM	39	72	9	Symbol przyczyny niepełnosprawności	Stopień znaczny	Stopień umiarkowany	Stopień lekki	Rok 2023				01-U	8	4	1	02-P	36	75	5	12-C	12	37	2	RAZEM	56	116	8	Podział ze względu na wiek	Wiek				16-25	26-40	41-60	Powyżej 61	Rok 2022					Ogółem	41	25	27	27	Podział ze względu na wiek	Wiek				16-25	26-40	41-60	Powyżej 61	Rok 2023					Ogółem	72	25	38	45	Podział ze względu na płeć	Rok 2022	Rok 2023	Kobiety	56	79	Mezcyźni	64	101	Podział ze względu na wykształcenie	Wykształcenie					mniej niż podstawowe	podstawowe	zasadnicze	średnie	wyższe	Rok 2022						Ogółem	52	28	8	22	10	Podział ze względu na wykształcenie	Wykształcenie					mniej niż podstawowe	podstawowe	zasadnicze	średnie	wyższe	Rok 2023						Ogółem	58	40	20	44	18
Symbol przyczyny niepełnosprawności	Stopień znaczny	Stopień umiarkowany		Stopień lekki																																																																																																																																											
	Rok 2022																																																																																																																																														
01-U	10	4	1																																																																																																																																												
02-P	22	55	4																																																																																																																																												
12-C	7	13	4																																																																																																																																												
RAZEM	39	72	9																																																																																																																																												
Symbol przyczyny niepełnosprawności	Stopień znaczny	Stopień umiarkowany	Stopień lekki																																																																																																																																												
	Rok 2023																																																																																																																																														
01-U	8	4	1																																																																																																																																												
02-P	36	75	5																																																																																																																																												
12-C	12	37	2																																																																																																																																												
RAZEM	56	116	8																																																																																																																																												
Podział ze względu na wiek	Wiek																																																																																																																																														
	16-25	26-40	41-60	Powyżej 61																																																																																																																																											
	Rok 2022																																																																																																																																														
Ogółem	41	25	27	27																																																																																																																																											
Podział ze względu na wiek	Wiek																																																																																																																																														
	16-25	26-40	41-60	Powyżej 61																																																																																																																																											
	Rok 2023																																																																																																																																														
Ogółem	72	25	38	45																																																																																																																																											
Podział ze względu na płeć	Rok 2022	Rok 2023																																																																																																																																													
Kobiety	56	79																																																																																																																																													
Mezcyźni	64	101																																																																																																																																													
Podział ze względu na wykształcenie	Wykształcenie																																																																																																																																														
	mniej niż podstawowe	podstawowe	zasadnicze	średnie	wyższe																																																																																																																																										
	Rok 2022																																																																																																																																														
Ogółem	52	28	8	22	10																																																																																																																																										
Podział ze względu na wykształcenie	Wykształcenie																																																																																																																																														
	mniej niż podstawowe	podstawowe	zasadnicze	średnie	wyższe																																																																																																																																										
	Rok 2023																																																																																																																																														
Ogółem	58	40	20	44	18																																																																																																																																										

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja																																															
		<p>– dzieciom przed 16 rokiem życia (z całościowymi Zaburzeniami Rozwoju – Autyzmem dziecięcym, Autyzmem atypowym, Zespołem Retta, Zespołem Hellera, Zespołem Aspergera)</p> <p>a) ilość i rodzaj orzeczeń:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Symbol przyczyny niepełnosprawności</th> <th>Ilość wydanych orzeczeń - w roku 2022</th> <th>Ilość wydanych orzeczeń - w roku 2023</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>01-U</td> <td>1</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>02-P</td> <td>8</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>12-C</td> <td>87</td> <td>151</td> </tr> <tr> <td>RAZEM</td> <td>96</td> <td>157</td> </tr> </tbody> </table> <p>b) wiek, płeć – ogółem orzeczenia z ww. symbolami:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Podział ze względu na wiek orzekanych</th> <th colspan="3">Wiek</th> </tr> <tr> <th>0-3</th> <th>4-7</th> <th>8-16</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td colspan="3">Rok 2022</td> </tr> <tr> <td>Ogółem</td> <td>15</td> <td>33</td> <td>48</td> </tr> <tr> <td></td> <td colspan="3">Rok 2023</td> </tr> <tr> <td>Ogółem</td> <td>20</td> <td>54</td> <td>60</td> </tr> </tbody> </table> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Podział ze względu na płeć</th> <th>Rok 2022</th> <th>Rok 2023</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Kobiety</td> <td>30</td> <td>49</td> </tr> <tr> <td>Mężczyźni</td> <td>66</td> <td>108</td> </tr> </tbody> </table> <p>Źródło: dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Grodzisku Maz.</p>	Symbol przyczyny niepełnosprawności	Ilość wydanych orzeczeń - w roku 2022	Ilość wydanych orzeczeń - w roku 2023	01-U	1	1	02-P	8	5	12-C	87	151	RAZEM	96	157	Podział ze względu na wiek orzekanych	Wiek			0-3	4-7	8-16		Rok 2022			Ogółem	15	33	48		Rok 2023			Ogółem	20	54	60	Podział ze względu na płeć	Rok 2022	Rok 2023	Kobiety	30	49	Mężczyźni	66	108
Symbol przyczyny niepełnosprawności	Ilość wydanych orzeczeń - w roku 2022	Ilość wydanych orzeczeń - w roku 2023																																															
01-U	1	1																																															
02-P	8	5																																															
12-C	87	151																																															
RAZEM	96	157																																															
Podział ze względu na wiek orzekanych	Wiek																																																
	0-3	4-7	8-16																																														
	Rok 2022																																																
Ogółem	15	33	48																																														
	Rok 2023																																																
Ogółem	20	54	60																																														
Podział ze względu na płeć	Rok 2022	Rok 2023																																															
Kobiety	30	49																																															
Mężczyźni	66	108																																															
2.	Wspieranie finansowe projektów organizacji pozarządowych służących rozwojowi form oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi.	<p>Do 2019 roku odbywały się na terenie Powiatu Grodziskiego coroczne marsze p. h.: „Różni a Równi”, promujące akceptację niepełnosprawności intelektualnej, fizycznej i psychicznej – organizowane pod patronatem Starosty Grodziskiego, Naukowej Sekcji Psychiatrii Środowiskowej i Rehabilitacji Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego oraz Polskiego Towarzystwa Psychologii Klinicznej. Imprezie towarzyszyły wystawy prac plastycznych i rękodzielniczych oraz występy artystyczne i zajęcia z animatorem kultury.</p> <p>Od 2020 r., z powodu obostrzeń wprowadzanych w związku z pandemią COVID-19 i lęku społecznego wobec ryzyka zarażenia, zarówno marsz „Różni a Równi”, jak też inne tego typu inicjatywy były wstrzymywane lub ograniczane.</p>																																															

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
3.	Zwiększenie udziału zagadnień pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi w działalności powiatowych centrów pomocy rodzinie.	<p>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Mazowieckim.</p> <p>W danym zakresie, w 2023 r. PCPR uczestniczyło w serii cyklicznych, informacyjno-edukacyjnych audycji radiowych realizowanych we współpracy Starostwa Powiatu Grodziskiego z grodziskim Radiem Bogoria. Był to cykl pogadank ze specjalistami z dziedziny psychologii, które pozytywnie stymulowały rozwój postawy zrozumienia i akceptacji społecznej oraz przeciwdziałania dyskryminacji wobec osób z zaburzeniami psychicznymi. Wspomniane audycje wykorzystano m.in. w celach:</p> <ul style="list-style-type: none"> – informowania na bieżąco o realizowanych przez PCPR programach, skierowanych do osób niepełnosprawnych, w tym także do osób dotkniętych lub zagrożonych chorobą psychiczną, – dotarcia z treściami informacyjno-edukacyjnymi z zakresu działania PCPR do ogółu mieszkańców Powiatu Grodziskiego, jak i członków grup społecznych, które w szczególności sposób oddziałują na społeczności lokalne (osoby chorujące i ich rodziny, uczniowie, studenci, lokalni decydenci, profesjonalści, w tym pracownicy socjalni), – upowszechniania informacji i wiedzy dedykowanej głównie osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom – m.in. na tematy dotyczące:<ul style="list-style-type: none"> • realizacji przez Powiat Grodziski programu „Aktywny samorząd” (finansowanego ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, wycelowanego na wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo jego beneficjentów w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji); w 2023 r. z Programu korzystało 12 osób dorosłych i 1 dziecko z zaburzeniami psychicznymi, • udzielania wsparcia osobom niepełnosprawnym (w tym z zaburzeniami psychicznymi) w postaci dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się, a także do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych, zaopatrzeniu w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze w ramach zadań ustawowych; w roku 2023 ze środków PFRON w wymienionym zakresie korzystało 48 osób dorosłych z zaburzeniami psychicznymi i 25 dzieci. • realizacji w Powiecie Grodziskim programu rządowego – „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” (program finansowany był ze środków Funduszu Solidarnościowego i miał na celu wsparcie osoby niepełnosprawnej w funkcjonowaniu w życiu społecznym, umożliwiając m.in. pomoc w dotarciu do placówek terapeutycznych, rehabilitacyjnych, urzędów, lekarzy oraz wszelkich dóbr kultury); w roku 2023 ze wsparcia asystenta korzystało 17 osób z zaburzeniami psychicznymi oraz 10 dzieci do 16 roku życia,

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja																																												
		<ul style="list-style-type: none"> • organizacji „Zajęć klubowych w WTZ” – wspierających w 2023 roku łącznie 28 osób, w utrzymaniu samodzielności i niezależności w życiu społecznym i zawodowym, poprzez prowadzenie przez Warsztaty Terapii Zajęciowej zajęć klubowych jako zorganizowanej formy rehabilitacji, • realizacji programu: „Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Mieszkanie dla absolwenta (w celu podniesienia poziomu niezależności absolwentów oraz ułatwienia im aktywności zawodowej i społecznej poprzez zapewnienie samodzielnego mieszkania), • realizacji programu: „Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Dostępne mieszkanie (w celu podniesienia poziomu niezależności absolwentów oraz ułatwienia im aktywności zawodowej i społecznej poprzez zapewnienie samodzielnego mieszkania wolnego od barier architektonicznych, jako podstawy samodzielnego realizowania planów zawodowych i społecznych). <p>Powyższe informacje były cyklicznie podawane w audycjach radiowych dla wszystkich mieszkańców Powiatu Grodziskiego.</p>																																												
<p>Cel szczegółowy: 3. Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi.</p>																																														
1.	<p>Zwiększenie dostępności rehabilitacji zawodowej, organizacja poradnictwa zawodowego i szkoleń zawodowych dla osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi.</p>	<p>Powiatowy Urząd Pracy w Grodzisku Mazowieckim. Dane dotyczące wskazanego obszaru przedstawiały się w 2023 roku następująco:</p> <table border="1" data-bbox="719 1290 1394 1877"> <thead> <tr> <th colspan="4">Liczba osób bezrobotnych i poszukujących pracy z zaburzeniami psychicznymi w 2022 r.</th> </tr> <tr> <th rowspan="2">Przyczyna niepełnosprawności 01-U, 02-P</th> <th colspan="2">Liczba osób</th> <th rowspan="2">ogółem</th> </tr> <tr> <th>bezrobotni</th> <th>poszukujący pracy</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>upośledzenie umysłowe</td> <td>8</td> <td>0</td> <td>8</td> </tr> <tr> <td>choroby psychiczne</td> <td>28</td> <td>3</td> <td>31</td> </tr> <tr> <td>RAZEM</td> <td>36</td> <td>3</td> <td>39</td> </tr> </tbody> </table> <table border="1" data-bbox="719 1585 1394 1877"> <thead> <tr> <th colspan="4">Liczba osób bezrobotnych i poszukujących pracy z zaburzeniami psychicznymi w 2023 r.</th> </tr> <tr> <th rowspan="2">Przyczyna niepełnosprawności 01-U, 02-P</th> <th colspan="2">Liczba osób</th> <th rowspan="2">ogółem</th> </tr> <tr> <th>bezrobotni</th> <th>poszukujący pracy</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>upośledzenie umysłowe</td> <td>6</td> <td>0</td> <td>6</td> </tr> <tr> <td>choroby psychiczne</td> <td>35</td> <td>2</td> <td>37</td> </tr> <tr> <td>RAZEM</td> <td>41</td> <td>2</td> <td>43</td> </tr> </tbody> </table> <p>Łącznie w 2023 r. w ewidencji PUP zarejestrowane były 43 osoby z zaburzeniami psychicznymi (w tym: 41 osób niepełnosprawnych bezrobotnych oraz 2 osoby poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu).</p>	Liczba osób bezrobotnych i poszukujących pracy z zaburzeniami psychicznymi w 2022 r.				Przyczyna niepełnosprawności 01-U, 02-P	Liczba osób		ogółem	bezrobotni	poszukujący pracy	upośledzenie umysłowe	8	0	8	choroby psychiczne	28	3	31	RAZEM	36	3	39	Liczba osób bezrobotnych i poszukujących pracy z zaburzeniami psychicznymi w 2023 r.				Przyczyna niepełnosprawności 01-U, 02-P	Liczba osób		ogółem	bezrobotni	poszukujący pracy	upośledzenie umysłowe	6	0	6	choroby psychiczne	35	2	37	RAZEM	41	2	43
Liczba osób bezrobotnych i poszukujących pracy z zaburzeniami psychicznymi w 2022 r.																																														
Przyczyna niepełnosprawności 01-U, 02-P	Liczba osób		ogółem																																											
	bezrobotni	poszukujący pracy																																												
upośledzenie umysłowe	8	0	8																																											
choroby psychiczne	28	3	31																																											
RAZEM	36	3	39																																											
Liczba osób bezrobotnych i poszukujących pracy z zaburzeniami psychicznymi w 2023 r.																																														
Przyczyna niepełnosprawności 01-U, 02-P	Liczba osób		ogółem																																											
	bezrobotni	poszukujący pracy																																												
upośledzenie umysłowe	6	0	6																																											
choroby psychiczne	35	2	37																																											
RAZEM	41	2	43																																											

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja																																																			
		<p><u>Wsparcie udzielone osobom zarejestrowanym w PUP w ramach zadania:</u></p> <p>W 2023 roku, 1 osoba niepełnosprawna bezrobotna z zaburzeniami psychicznymi otrzymała wsparcie w ramach aktywizacji zawodowej (w 2022 r.: 1 osoba, w 2021 r.: 1 osoba, w 2020 r.: 3 osoby).</p> <p>Ww. osoba została skierowana na szkolenie indywidualne „Kurs kierowców wózków specjalizowanych kat. I WJO ze zmiennym wysięgnikiem i operatorem podnoszonym wraz z ładunkiem” – ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus.</p> <p>Ze środków PFRON 1 osoba poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu odbyła szkolenie indywidualne w zakresie „Monter instalacji sanitarnych, wodno-kanalizacyjnych i C.O.”</p> <table border="1" data-bbox="683 882 1433 1653"> <thead> <tr> <th data-bbox="683 882 1182 1003">Rodzaj wsparcia dla osób Zarejestrowanych w PUP z symbolami przyczyny niepełnosprawności 01-U, 02-P</th> <th data-bbox="1182 882 1278 1003">Liczba osób</th> <th data-bbox="1278 882 1433 1003">Efekt (podjęcie zatrudnienia)</th> </tr> <tr> <td colspan="3" data-bbox="1182 969 1433 1003" style="text-align: center;">2023 rok</td> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="683 1003 1182 1115">1. Aktywizacja zawodowa w ramach ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych</td> <td data-bbox="1182 1003 1278 1115" style="text-align: center;">1</td> <td data-bbox="1278 1003 1433 1115" style="text-align: center;">-</td> </tr> <tr> <td data-bbox="683 1115 1182 1144">- poradnictwo zawodowe</td> <td data-bbox="1182 1115 1278 1144" style="text-align: center;">-</td> <td data-bbox="1278 1115 1433 1144" style="text-align: center;">-</td> </tr> <tr> <td data-bbox="683 1144 1182 1173">- staże</td> <td data-bbox="1182 1144 1278 1173" style="text-align: center;">-</td> <td data-bbox="1278 1144 1433 1173" style="text-align: center;">-</td> </tr> <tr> <td data-bbox="683 1173 1182 1202">- szkolenia</td> <td data-bbox="1182 1173 1278 1202" style="text-align: center;">1</td> <td data-bbox="1278 1173 1433 1202" style="text-align: center;">-</td> </tr> <tr> <td data-bbox="683 1202 1182 1256">- refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy</td> <td data-bbox="1182 1202 1278 1256" style="text-align: center;">-</td> <td data-bbox="1278 1202 1433 1256" style="text-align: center;">-</td> </tr> <tr> <td data-bbox="683 1256 1182 1310">- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej</td> <td data-bbox="1182 1256 1278 1310" style="text-align: center;">-</td> <td data-bbox="1278 1256 1433 1310" style="text-align: center;">-</td> </tr> <tr> <td data-bbox="683 1310 1182 1397">2. Aktywizacja zawodowa w ramach ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy</td> <td data-bbox="1182 1310 1278 1397" style="text-align: center;">1</td> <td data-bbox="1278 1310 1433 1397" style="text-align: center;">1</td> </tr> <tr> <td data-bbox="683 1397 1182 1426">- poradnictwo zawodowe</td> <td data-bbox="1182 1397 1278 1426" style="text-align: center;">-</td> <td data-bbox="1278 1397 1433 1426" style="text-align: center;">-</td> </tr> <tr> <td data-bbox="683 1426 1182 1456">- staże</td> <td data-bbox="1182 1426 1278 1456" style="text-align: center;">-</td> <td data-bbox="1278 1426 1433 1456" style="text-align: center;">-</td> </tr> <tr> <td data-bbox="683 1456 1182 1485">- szkolenia</td> <td data-bbox="1182 1456 1278 1485" style="text-align: center;">1</td> <td data-bbox="1278 1456 1433 1485" style="text-align: center;">1</td> </tr> <tr> <td data-bbox="683 1485 1182 1514">- prace interwencyjne</td> <td data-bbox="1182 1485 1278 1514" style="text-align: center;">-</td> <td data-bbox="1278 1485 1433 1514" style="text-align: center;">-</td> </tr> <tr> <td data-bbox="683 1514 1182 1543">- roboty publiczne</td> <td data-bbox="1182 1514 1278 1543" style="text-align: center;">-</td> <td data-bbox="1278 1514 1433 1543" style="text-align: center;">-</td> </tr> <tr> <td data-bbox="683 1543 1182 1572">- prace społecznie użyteczne</td> <td data-bbox="1182 1543 1278 1572" style="text-align: center;">-</td> <td data-bbox="1278 1543 1433 1572" style="text-align: center;">-</td> </tr> <tr> <td data-bbox="683 1572 1182 1626">- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej</td> <td data-bbox="1182 1572 1278 1626" style="text-align: center;">-</td> <td data-bbox="1278 1572 1433 1626" style="text-align: center;">-</td> </tr> <tr> <td data-bbox="683 1626 1182 1653">RAZEM (poz. 1 i 2)</td> <td data-bbox="1182 1626 1278 1653" style="text-align: center;">2</td> <td data-bbox="1278 1626 1433 1653" style="text-align: center;">1</td> </tr> </tbody> </table>	Rodzaj wsparcia dla osób Zarejestrowanych w PUP z symbolami przyczyny niepełnosprawności 01-U, 02-P	Liczba osób	Efekt (podjęcie zatrudnienia)	2023 rok			1. Aktywizacja zawodowa w ramach ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych	1	-	- poradnictwo zawodowe	-	-	- staże	-	-	- szkolenia	1	-	- refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy	-	-	- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	-	-	2. Aktywizacja zawodowa w ramach ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy	1	1	- poradnictwo zawodowe	-	-	- staże	-	-	- szkolenia	1	1	- prace interwencyjne	-	-	- roboty publiczne	-	-	- prace społecznie użyteczne	-	-	- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	-	-	RAZEM (poz. 1 i 2)	2	1
Rodzaj wsparcia dla osób Zarejestrowanych w PUP z symbolami przyczyny niepełnosprawności 01-U, 02-P	Liczba osób	Efekt (podjęcie zatrudnienia)																																																			
2023 rok																																																					
1. Aktywizacja zawodowa w ramach ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych	1	-																																																			
- poradnictwo zawodowe	-	-																																																			
- staże	-	-																																																			
- szkolenia	1	-																																																			
- refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy	-	-																																																			
- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	-	-																																																			
2. Aktywizacja zawodowa w ramach ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy	1	1																																																			
- poradnictwo zawodowe	-	-																																																			
- staże	-	-																																																			
- szkolenia	1	1																																																			
- prace interwencyjne	-	-																																																			
- roboty publiczne	-	-																																																			
- prace społecznie użyteczne	-	-																																																			
- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	-	-																																																			
RAZEM (poz. 1 i 2)	2	1																																																			
2.	<p>Prowadzenie kampanii szkoleniowo- informacyjnej adresowanej do pracodawców promujących zatrudnianie osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi.</p>	<p>Powiatowy Urząd Pracy w Grodzisku Mazowieckim</p> <p>W danym zakresie PUP prowadził m. in. pośrednictwo pracy dla osób z zaburzeniami, z którego w 2023 r. skorzystały 43 osoby z zaburzeniami psychicznymi, w tym: 2 osoby poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu oraz 41 osób niepełnosprawnych bezrobotnych.</p> <p>W efekcie ww. działań 12 osób niepełnosprawnych bezrobotnych z upośledzeniem umysłowym oraz z chorobami psychicznymi podjęło zatrudnienie.</p> <p>W maju 2023 r. oraz w październiku 2023 r., osoby z upośledzeniem umysłowym oraz z chorobami psychicznymi uczestniczyły w Grodziskich Targach Pracy.</p>																																																			

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja		
		Pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe dla osób z zaburzeniami psychicznymi	Liczba osób	Efekt (podjęcie zatrudnienia)
		1. Aktywizacja zawodowa w ramach ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych	2	1
		- pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe	2	1
		2. Aktywizacja zawodowa w ramach ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy	41	11
		- pośrednictwo pracy	41	11
		- poradnictwo zawodowe*	6	0
		RAZEM (poz.1 i 2)	43	12
		* osoby objęte poradnictwem zawodowym to te same osoby co zostały wykazane w pośrednictwie pracy.		
Cel szczegółowy: 4. Skoordynowanie dostępnych form opieki i pomocy.				
1.	Powołanie lub kontynuacja lokalnego zespołu koordynującego realizację Programu.	<p>Uchwałą Nr 649/2017 Zarządu Powiatu Grodziskiego z dnia 18.10.2017 r. ustalono 15-to osobowy skład Zespołu Koordynującego Realizację Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego w Powiecie Grodziskim.</p> <p>Uchwałą Nr 872/2018 Zarządu Powiatu Grodziskiego z dnia 08.11.2018 r. zmieniono skład osobowy (na 16 osób), włączając do Zespołu Dyrektora Zespołu Szkół Specjalnych im. H. Szczerkowskiego w Grodzisku Mazowieckim oraz Dyrektora Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Grodzisku Mazowieckim.</p> <p>Uchwałą Nr 252/2020 Zarządu Powiatu Grodziskiego z dnia 08.01.2020 r. zmieniono skład osobowy (na 15 osób), wyłączając Panią Annę Świątkowską, przewodniczącą Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Grodzisku Mazowieckim oraz Panią Barbarę Madzelań-Sadoś, p.o. Naczelnika Wydziału Oświaty, Kultury i Sportu Starostwa Powiatu Grodziskiego. Do Zespołu włączono Pana Krzysztofa Markowskiego – Członka Zarządu Powiatu Grodziskiego.</p> <p>Uchwałą Nr 401/2020 Zarządu Powiatu Grodziskiego z dnia 30.09.2020 r. zaktualizowano skład osobowy Zespołu i wprowadzono dodatkowe zapisy dotyczące zasad działania Zespołu i sposobu prowadzenia posiedzeń.</p> <p>Uchwałą Nr 652/2021 Zarządu Powiatu Grodziskiego z dnia 15.12.2021 r. zaktualizowano skład osobowy Zespołu. Straciły moc uchwały wymienione powyżej.</p> <p>Uchwałą Nr 1182/2024 Zarządu Powiatu Grodziskiego z dnia 28.02.2024 r. zaktualizowano skład osobowy Zespołu, tym samym straciła moc ww. uchwała Nr 652/2021.</p>		

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
2.	Opracowanie lub aktualizacja lokalnego programu ochrony zdrowia psychicznego, zawierającego szczegółowy plan zapewnienia mieszkańcom koordynowanych, medycznych i społecznych świadczeń CZP.	Zespół Koordynujący Realizację Programu, opracował lokalny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2018-2022, przyjęty uchwałą Nr 314/XLIII/18 Rady Powiatu Grodziskiego, w dniu 27 lutego 2018 r. Z końcem 2022 r. powyższy Program przestał obowiązywać. W dniu 30.11.2023 r. weszły w życie nowe przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30.10.2023 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030 (Dz. U. z 2023 r. poz. 2480), na podstawie których podjęte zostały prace w kierunku opracowania i wdrożenia w Powiecie Grodziskim w 2024 r, Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na kolejny kilkuletni okres. Do czasu przyjęcia przez Radę Powiatu Grodziskiego nowego Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2024-2030 – począwszy od 01.01.2023 r. w Powiecie Grodziskim realizowana jest polityka przyjęta w poprzednim Programie.
3.	Realizacja, koordynowanie oraz monitorowanie lokalnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego.	W 2021 i 2022 roku, ze względu na zagrożenie pandemiczne COVID-19 i realizację zwiększonej ilości zadań przez samorządy i ich jednostki organizacyjne w 2023, odstąpiono od przeprowadzania spotkań Zespołu Koordynującego Realizację Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego w Powiecie Grodziskim. Mimo to, omawiano na bieżąco istotne sprawy. Podmioty kontynuujące politykę przyjętą w ostatnio obowiązującym Powiatowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego oraz ich koordynatorzy rozpoznawali lokalne potrzeby, dostosowywali do nich działania i finansowanie, wykonywali wymaganą sprawozdawczość. Do połowy marca 2024 r. podmioty te złożyły częściowe sprawozdania z realizacji zadań w 2023 roku i na bazie ww. sprawozdań opracowane zostało zbiorcze sprawozdanie roczne z realizacji zadań w zakresie ochrony zdrowia psychicznego w Powiecie Grodziskim – za 2023 rok.
4.	Przygotowanie i udostępnianie mieszkańcom oraz samorządowi województwa aktualizowanego corocznie przewodnika, informującego o lokalnie dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi (w wersji papierowej lub elektronicznej).	Pierwszy „Informator o dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi w Powiecie Grodziskim” został opracowany, przekazany do wszystkich podmiotów realizujących Program, podany do publicznej wiadomości poprzez zamieszczenie na stronie internetowej Powiatu Grodziskiego (w zakładce Ochrona Zdrowia), na stronie PCPR i PUP oraz wysłany do Departamentu Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w dniu 29.12.2017 r. Do końca grudnia każdego następnego roku dokonywana była aktualizacja zapisów ww. Informatora. Ostatnio Informator zaktualizowano w dniu 21.12.2023 r. Jego zaktualizowaną wersję podano do publicznej wiadomości w sposób wskazany powyżej. Treść Informatora została również zamieszczona w wersji elektronicznej na stronie internetowej Starostwa Powiatu Grodziskiego – w kolejno rozwijalnych zakładkach: „Powiat”, „Ochrona zdrowia”, „Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego”.

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
II. CEL STRATEGICZNY: Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do potrzeb.		
Cel szczegółowy: 1. Udzielanie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego uczniom, rodzicom i nauczycielom.		
1.	Wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne poprzez udzielanie dzieciom i młodzieży oraz rodzicom pomocy psychologiczno-pedagogicznej.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Grodzisku Mazowieckim – w 2023 r.: <ul style="list-style-type: none"> – realizowała cykliczne warsztaty umiejętności wychowawczych dla rodziców, – organizowała cykliczne zajęcia artterapii dla dzieci z zahamowaniami i nieśmiały, – prowadziła Treningi Umiejętności Społecznych dla uczniów, – współpracowała z Zespołem Interdyscyplinarnym w ramach Niebieskiej Karty, – wydawała opinie i orzeczenia, – realizowała poradnictwo, konsultacje. <u>Wskaźniki monitorujące</u> (forma realizacji – diagnoza, termin realizacji – realizacja ciągła): <ul style="list-style-type: none"> – liczba przyjętych dzieci i młodzieży = 2801 (w 2022 r.: 2003), – liczba wydanych opinii = 1381 (w 2022 r.: 1174, w 2021 r.: 606), – liczba wydanych orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego = 595 (w 2022 r.: 474, w 2021 r.: 357), – liczba wydanych orzeczeń o potrzebie indywidualnego nauczania = 94 (w 2022 r.: 103, w 2021 r.: 59), – liczba opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju = 112 (w 2022 r.: 111, w 2021 r.: 46), – liczba wydanych orzeczeń o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych = 3 (w 2022 r. 6, w 2021 r.: 1). <u>Wskaźniki monitorujące</u> (forma realizacji – wsparcie rodziców i opiekunów, termin realizacji – realizacja ciągła): <ul style="list-style-type: none"> – konsultacje rodziców = 2522 (w 2022 r.: 2506). Ośrodek Pomocy Społecznej w Grodzisku Mazowieckim – podejmował w 2023 r. w danym zakresie, m.in. takie działania jak: <ul style="list-style-type: none"> – świadczenie wsparcia 2 psychologów dziecięcych (w ramach Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego) – jeden z psychologów w roku 2023 udzielił 576 konsultacji dla 288 osób, drugi pracował 20 h/m-cznie i udzielił rocznie 240 konsultacji dla 85 osób; – działania profilaktyczne „Pedagogów ulicy” (realizacja projektu przy współpracy z 2 zatrudnionymi sreetworkerami, prowadzonymi w środowisku otwartym zajęcia skierowane dla młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym; pedagodzy pracowali po 48 godzin miesięcznie każdy, tj. po 576 godzin rocznie każdy); – zorganizowanie 3 cykli 30-godzinnych warsztatów dla rodziców i wychowawców pn.: „Jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły, jak mówić żeby dzieci nas słuchały” oraz 1 cyklu zajęć „Rodzeństwo bez rywalizacji” (zajęcia według rekomendacji Ośrodka Rozwoju Edukacji prowadzone były dla czterech 14-osobowych grup);

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		<ul style="list-style-type: none"> - organizacja wypoczynku letniego z programem profilaktycznym dla dzieci i młodzieży z rodzin rozbitych, alkoholowych, niewydolnych wychowawczo, w trudnej sytuacji materialnej, z terenu Gminy Grodzisk Mazowiecki, głównie dla dzieci uczęszczających na zajęcia opiekuńczo-wychowawcze do świetlic (miejscem wypoczynku dla 84 dzieci były Łazy nad morzem). <p>GOPS w Jaktorowie we współpracy z Zespołami Szkół w Jaktorowie i Międzyborowie – zapewniał wsparcie rozwoju dzieci i młodzieży:</p> <ul style="list-style-type: none"> - skierowano 152 uczniów do poradni psychologiczno-pedagogicznej (w 2022 r.: 124, w 2021 r.: 83), - wydano 182 opinie nt. funkcjonowania uczniów oraz o potrzebie wspomagania ich rozwoju (w 2022 r.: 161, w 2021 r.: 194), - realizowanych było 68 orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego, indywidualnym nauczaniu i innych (w 2022 r. – 74, w 2021 r. – 76), - pomocą psychologiczną objęto 1022 uczniów (720 w 2022 r., 614 w 2021 r.), - pomocą pedagogiczną objęto wszystkie przedszkolaki oraz dzieci i młodzież ze szkół gminnych, co stanowi 1980 osób (2027 osób w 2022 r., 1983 osoby w 2021 r.). <p>Ponadto GOPS w Jaktorowie we współpracy ze szkołami gminnymi realizował w XII/2023 r. warsztaty i szkolenia dla uczniów i nauczycieli szkół gminnych z zakresu ochrony zdrowia psychicznego, tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - warsztaty profilaktyczne pn.: „Równowaga i zdrowie psychiczne” (dla ok. 204 uczniów klas: III i IV szkół podstawowych, 8 oddziałów), - szkolenie dla nauczycieli pn. „Zaburzenia depresyjne i lękowe u dzieci i młodzieży – co nauczyciel wiedzieć powinien” (dla 80 nauczycieli). <p>W 2023 r. w ramach poradnictwa psychologicznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> - psycholog zatrudniony w GOPS Jaktorów udzielił porad i konsultacji 122 rodzinom (w tym 430 osobom dorosłym oraz dzieciom i młodzieży, najczęściej z uwagi na opóźnienia rozwojowe i zaburzenia zachowań, konflikty rodzinne, stany depresyjne, traumatyczne sytuacje, problemy uzależnienia, przemoc i trudności rodzicielskie; w 2022 r. – 202 osobom), - w ramach działania Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego dla osób uzależnionych (z ramienia Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jaktorowie) - terapeuta PI-K udzielił 145 porad i konsultacji osobistych oraz porad telefonicznych osobom uzależnionym i współuzależnionym (w 2022 r. – 150, w 2021 r. – 305).

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		<p>GOPS w Jaktorowie dodatkowo:</p> <ul style="list-style-type: none"> – realizował, koordynował i monitorował wspólnie z podmiotami realizującymi Gminny Program Promocji Zdrowia Psychicznego, rozeznając potrzeby i dostosowując do nich działania, finansowanie oraz sprawozdawczość. <p>Poradnia Leczenia Uzależnień w Grodzisku Mazowieckim</p> <p>W Poradni Leczenia Uzależnień zakres świadczeń terapeutycznych obejmował w 2023 r.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – realizację programu psychoterapii dla osób uzależnionych od alkoholu, środków psychoaktywnych i hazardu, – realizację programu psychoterapii dla osób żyjących w bliskich związkach z osobą uzależnioną, tzn. osób współuzależnionych, – pomoc osobom znajdującym się w sytuacjach kryzysowych w celu znalezienia odpowiedniej placówki zajmującej się danym problemem (np. dzieci z rodzin alkoholowych wykorzystywane seksualnie; przemoc w rodzinie), – kierowanie pacjentów uzależnionych na leczenie stacjonarne do szpitali specjalistycznych, – inne, niewymienione zaburzenia zachowań. <p>Skierowano łącznie kilkanaście osób do stacjonarnych placówek psychiatrycznych i odwykowych.</p> <p>Leczono w Poradni, m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – z powodu używania szkodliwego (F10.1), – z powodu zespołu uzależnienia (F10.2), – z powodu substancji pobudzających (F15.2), – z powodu substancji psychoaktywnych (F19.2).
2.	Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży.	<p>W ramach tego obszaru działań, w 2023 roku w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Grodzisku Mazowieckim:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kontynuowano prowadzenie diagnoz, konsultacji i porad psychoterapeutycznych oraz indywidualnej psychoterapii, – zajmowano się zaburzeniami ze spektrum autyzmu, gotowości szkolnej i wspomagania rozwoju mowy, – utrzymywano stałą współpracę z Poradniami Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży, – wydawano orzeczenia i opinie, w tym: dotyczące autyzmu i zespołu Aspergera oraz wczesnego wspomagania rozwoju, – w ramach promocji działań na rzecz zdrowia psychicznego prowadzone były działania informacyjne (cykliczne audycje radiowe z udziałem specjalistów Poradni, publikacje materiałów psychoedukacyjnych na stronie internetowej Poradni). <p><u>Wskaźniki monitorujące (realizacja zgodnie z ofertą i harmonogramem):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – poradnictwo i konsultacje dla uczniów – 2420 (w 2022 r.: 292, w 2021 r.: 301), – terapia psychologiczna – 222 (w 2022 r.: 125, w 2021 r.: 192),

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		<ul style="list-style-type: none"> - terapia logopedyczna – 20 (w 2022 r.: 12, w 2021 r.: 38), - terapia pedagogiczna – 0 (w 2022 r.: 13, w 2021 r.: 43), - doradztwo zawodowe – 8. <p>Ponadto w roku 2023 zrealizowano następujące działania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Współpraca z nauczycielami i dyrektorami szkół w zakresie analizy potrzeb dzieci i młodzieży:<ol style="list-style-type: none"> 1) porady i konsultacje indywidualne – 48 (w 2022 r.: 139, w 2021 r.: 21), 2) dyżury konsultacyjne w szkołach i przedszkolach – 45 (w 2022 r.: 88, w 2021 r.: 40), 3) udział specjalistów PP-P w radach pedagogicznych – 2 (w 2022 r.: 1, w 2021 r.: 4), 3) udział specjalistów z PP-P w spotkaniach zespołów opracowujących IPET, analiza potrzeb uczniów – 5 (w 2022 r.: 2, w 2021 r.: 5). 2. Dzień Otwarty w Poradni „Dzień Pierwszaka” – dzień bezpłatnych konsultacji dla rodziców dzieci rozpoczynających naukę w szkole. 3. Działania informacyjne, promocja zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży:<ol style="list-style-type: none"> 1) wystąpienie przedstawiciela PP-P na konferencji „Zdrowie fizyczne i psychiczne dzieci i młodzieży”, organizowanej przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Grodzisku Mazowieckim, 2) udział w audycjach radia Bogoria w zakresie problemów dzieci i młodzieży (cyklicznie co miesiąc - raz w miesiącu); w 2023 roku realizowano pogadanki na następujące tematy:<ul style="list-style-type: none"> - Rozwój emocjonalny dziecka w kontekście rozwodu. Część 1 i 2. - Jak pomóc dzieciom w rozwoju mowy – komunikacja społeczna. - Autyzm. - Bezpieczne wakacje. Część 1 i 2. - Problemy wieku adolescencji. - Wędzidełko podjęzykowe – podcinać czy nie? - Rozwój dzieci w wieku przedszkolnym. 4. Grupowe zajęcia profilaktyczno-terapeutyczne dla dzieci - najczęściej zgłaszane problemy to:<ul style="list-style-type: none"> - trudności w uczeniu się, - trudności w zakresie funkcjonowania emocjonalno-społecznego (np.: zaburzenia nastroju, depresje, trudności adaptacyjne, zaburzenia zachowania, samookaleczenia), - opóźniony rozwój mowy.

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		<p>Zespół wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka w Zespole Szkół Specjalnych wspierał w 2023 roku grupę dzieci i ich rodzin. Ponadto, wiodący ośrodek koordynacyjno-rehabilitacyjno-opiekuńczy dla Powiatu Grodziskiego, działający w ramach rządowego programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” (wprowadzonego Uchwałą Rady Ministrów Nr 160 z dnia 20 grudnia 2016 r.) kontynuował działania wspierające dzieci z opiniami o potrzebie WWR – pomoc: psychologiczna, logopedyczna, rehabilitacja ruchowa, fizjoterapia, integracja sensoryczna, zajęcia ogólnorozwojowe, w tym oligofrenopedagogika, dogoterapia, terapia widzenia, wsparcie tyflopodagogiczne.</p> <p>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Maz.</p> <p>W 2023 roku PCPR w ramach poradnictwa specjalistycznego udzielało pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży potrzebującej wsparcia. Podjęto m.in. takie działania, jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> – prowadzenie rozmów psychoedukacyjnych z dziećmi w rodzinach naturalnych i rodzinach zastępczych, dotyczących trudności w nawiązywaniu pozytywnych relacji z otoczeniem, dorastania (w tym np. w rodzinie z problemem alkoholowym), problemów w rozpoznawaniu własnych emocji i uczuć, problemów szkolnych, odrzucenia, samotności w grupie, relacji rodzinnych, problemów trudnego dzieciństwa, czy przeżyć traumatycznych, – prowadzenie konsultacji pedagogicznych/psychologicznych z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej, w rodzinie pochodzenia; dostarczenie wsparcia i pomocy w trudnościach dnia codziennego, – prowadzenie konsultacji i praca z osobami doświadczającymi przemocy domowej, jak i osobami stosującymi przemoc domową, – organizację spotkań indywidualnych, terapeutycznych dla osób (w tym małoletnich) doświadczających problemów uniemożliwiających im pełnienie podstawowych ról społecznych lub zaburzających codzienne funkcjonowanie czy relacje, – organizację zajęć, spotkań kulturalno-edukacyjnych dla dzieci i młodzieży przebywających w pieczy zastępczej (np. warsztaty wielkanocne, piknik rodzinny, spotkanie świąteczne), – organizowanie szkoleń dla młodzieży doświadczającej problemów w związku z okresem buntu, dorastania, akceptacją własnego ciała, poczucia własnej wartości, – organizację spotkań dla rodzin doświadczających trudności związanych z wychowywaniem dzieci, śmiercią w rodzinie, przemocą, rozwodem lub separacją. <p>W roku 2023 – psycholog do pracy z dziećmi oraz ich rodzinami udzielił porad/wsparcia 171 osobom poniżej 18 roku życia. Wśród nich były też dzieci i młodzież z zaburzeniami psychicznymi.</p>

Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego obejmuje ponadto opiekę psychiatryczno-psychologiczną świadczoną lokalnej społeczności przez Poradnię Zdrowia Psychicznego w Grodzisku Mazowieckim. Pomoc udzielana w 2023 r. przez PZP koncentrowała się w obszarach: leczenia zaburzeń psychicznych nieuwzględniających uzależnień oraz leczenia zaburzeń spowodowanych używaniem alkoholu.

Realizacja zadań Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na terenie Powiatu Grodziskiego odbywa się również poprzez czynne włączanie w nie uczniów szkół ponadpodstawowych prowadzonych przez Powiat. W 2023 roku podejmowano w placówkach działania ukierunkowane na poprawę stanu zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży.

W ramach ochrony zdrowia psychicznego w Powiecie Grodziskim, w **Zespole Szkół Specjalnych im. H. Szczerkowskiego w Grodzisku Mazowieckim** realizowano następujące zadania:

- opracowano i realizowano szkolny program wychowawczo-profilaktyczny,
- sporządzano wielospecjalistyczne oceny poziomu funkcjonowania ucznia oraz indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych,
- współpracowano z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Grodzisku Mazowieckim, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej oraz grodziskim oddziałem PCK,
- prowadzono bieżącą obserwację uczniów, celem rozpoznania ich potrzeb w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- objęto szczególną opieką i wsparciem uczniów, u których zdiagnozowano trudności i zaburzenia psychiczne,
- prowadzono gazetki tematyczne przy wsparciu psychologa i pedagoga,
- zamieszczano na stronie szkoły artykuły i informacje wynikające z bieżących potrzeb w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- objęto pomocą psychologiczno-pedagogiczną uczniów, zgodnie z rozpoznanymi potrzebami (zajęcia indywidualne z psychologiem lub pedagogiem, zajęcia rozwijające kompetencje społeczno-emocjonalne),
- przeprowadzono szkolną akcję „Dzień życzliwości”, służącą promowaniu zdrowych relacji opartych na szacunku i życzliwości,
- realizowano zajęcia w ramach Treningu Zastępowania Agresji,
- prowadzono zajęcia w ramach Treningu Umiejętności Społecznych,
- organizowano treningi relaksacyjne ukierunkowane na naukę rozładowania nieprzyjemnych emocji,
- realizowano zajęcia profilaktyczne z zakresu wpływu uzależnień na zdrowie człowieka (substancje psychoaktywne, Internet, telefon, gry),
- prowadzono zajęcia związane z nauką rozpoznawania, nazywania i radzenia sobie z emocjami (lękiem, złością, miłością, zazdrością itp.),
- kształtowano odpowiednie nawyki zdrowotne oraz rozwijano wiedzę o chorobach zagrażających zdrowiu i sposobach zapobiegania im,
- współpracowano z rodzicami w zakresie:
  - udzielania wsparcia w rozwiązywaniu bieżących problemów wychowawczych,
  - wskazywania placówek pomocowych,
  - sporządzania opinii na temat funkcjonowania uczniów celem przedłożenia podczas wizyty u lekarza psychiatry,
  - kierowania rodziców na warsztaty podnoszące kompetencje wychowawcze i rodzicielskie,
- prowadzono pogadanki profilaktyczne, związane z: dbaniem o higienę osobistą, doborem stroju do pogody, planowaniem dnia z uwzględnieniem odpowiedniej ilości snu i odpoczynku itp.

W pozostałych Zespołach Szkół prowadzonych przez Powiat Grodziski, tj.:

- w Zespole Szkół Nr 1 w Grodzisku Mazowieckim,
- w Zespole Szkół Technicznych i Licealnych Nr 2 w Grodzisku Mazowieckim,
- w Zespole Szkół Nr 1 w Milanówku,
- w Zespole Szkół Nr 2 w Milanówku,

wychowawcy klas, pedagodzy i psychologowie szkolni monitorowali wspólnie na bieżąco potrzeby i zachowania uczniów, a następnie służyli im niezbędnym wsparciem, udzielali praktycznych porad pomocnych w rozwiązywaniu sytuacji kryzysowych, konfliktów, czy bieżących problemów.

W związku z realizacją przedmiotu zadania publicznego (na które Powiat Grodziski przekazał w 2023 r. dotację w wysokości 18.000 złotych), jakim było „Przeprowadzenie zajęć warsztatowo-edukacyjnych dla młodzieży szkół ponadpodstawowych, ich rodziców i nauczycieli w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz agresji rówieśniczej w szkołach” – „ETOH” Fundacja Rozwoju Profilaktyki, Edukacji i Terapii Problemów Alkoholowych w Warszawie (wyłoniona w drodze otwartego konkursu ofert), przeprowadziła w terminie od października 2023 roku do grudnia 2023 roku zajęcia w ww. czterech Zespołach Szkół ponadpodstawowych prowadzonych przez Powiat Grodziski.

Zrealizowano zajęcia składające się z bloków tematycznych dedykowanych grupom młodzieży oraz bloków skierowanych do rodziców i nauczycieli – opierających się na interaktywnej prezentacji, pracach w grupach, ćwiczeniach indywidualnych i grupowych, demonstracjach trenera obrazujących prawidłowe wykonanie określonych zadań, „burzy mózgow”, moderowanych dyskusjach na forum grup.

W ramach zorganizowanych spotkań warsztatowo-edukacyjnych, we wszystkich grupach przeprowadzona została ewaluacja wiedzy uczestników, na tematy poruszane w trakcie wykładów. Ankiety ewaluacyjne wykazały ewidentny wzrost poziomu świadomości i wiedzy osób uczestniczących w spotkaniach, w zakresie problematyki obejmującej przemoc domową i rówieśniczą oraz zagrożenia związane z dopalaczami. Młodzież nabyła umiejętność efektywnego nawiązywania kontaktów i budowania korzystnych relacji z rówieśnikami, pogłębiła umiejętności radzenia sobie z trudnymi sytuacjami, poznała sposoby na kontrolowanie emocji umożliwiające efektywne radzenie sobie ze złością, poszerzyła wiedzę w zakresie kształtowania swojej tożsamości i wizerunku. Rodzice i nauczyciele podnieśli kompetencje na polu poprawnej komunikacji bez używania złości i agresji, poznali metody i techniki wychowawcze pomocne w radzeniu sobie z zachowaniami opozycyjno-buntowniczymi, pogłębili wiedzę na temat mechanizmów uzależnienia i form oddziaływań profilaktycznych.

Ochrona zdrowia psychicznego stanowi bardzo istotną część misji wychowawczej szkół. Działania podejmowane w danym zakresie uwypuklają ogromne znaczenie zachowania dobrej kondycji psychicznej młodych ludzi, która w szczególności w okresie dorastania podatna jest na zaburzenia.

